

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: 5S/52/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0823106322
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Petráň Vinczeová
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2025:0823106322.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Petráň Vinczeovej (sudkyňa spravodajkyňa) a členov senátu Mgr. Denisy Slivovej a JUDr. Petra Molčana v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom na území SR: D. E. XX, XXX XX F., právne zastúpený: Advokátska kancelária VERIONS, s. r. o., so sídlom Radvanská 21, 811 01 Bratislava, IČO: 47 239 441, proti žalovanému: Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica, so sídlom Sládkovičova 25, 974 05 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-BB2-78-004/2023-SK zo dňa 28. augusta 2023, takto

rozhodol:

I. Súd rozhodnutie žalovaného Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica č. PPZ-HCP-BB2-78-004/2023-SK zo dňa 28. augusta 2023, ako aj rozhodnutie orgánu verejnej správy prvého stupňa Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Banská Bystrica č. PPZ-HCP-BB5-906-012/2023-PC zo dňa 03. júla 2023 zrušuje a vec vracia orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie.

II. Návrh žalobcu na spojenie veci zo dňa 27. októbra 2023 zamietam.

III. Návrh žalovaného na prerušenie konania zo dňa 11. januára 2024 zamietam.

IV. Žalobcovi priznávam voči žalovanému právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

Trovy spojené s tým, že žalobca koná v materinskom jazyku znáša štát.

odôvodnenie:

Administratívne konanie

1) Žiadosťou zo dňa 01.03.2023 žalobca požiadal o udelenie dlhodobého pobytu. Oddelenie cudzineckej polície policajného zboru Banská Bystrica (ďalej aj ako „orgán verejnej správy prvého stupňa“) v zmysle § 125 ods. 6 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon o pobyte cudzincov“) vyžiadal stanovisko Slovenskej informačnej služby (ďalej aj len „SIS“), na základe čoho bolo dňa 28.03.2022 doručené stanovisko Slovenskej informačnej služby v rámci utajeného režimu (v režime „Vyhradené“), v ktorom Slovenská informačná služba vyjadrila nesúhlas s udelením dlhodobého pobytu.

2) Výzvou č. PPZ-HCP-BB5-906-009/2023-PC zo dňa 17.05.2023 orgán verejnej správy prvého stupňa vyzval žalobcu na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia podľa § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej aj len „správny poriadok“) v znení neskorších predpisov, v lehote 7 dní od doručenia výzvy. K uvedenej výzve sa žalobca vyjadril vo svojom podaní zo dňa 19.06.2023.

3) Orgán verejnej správy prvého stupňa následne rozhodnutím č. PPZ-HCP-BB5-906-012/2023-PC zo dňa 03.07.2023 (ďalej aj len „prvostupňové rozhodnutie“) žiadosť žalobcu o udelenie dlhodobého pobytu zamietol z dôvodu, že existuje dôvodné podozrenie, že ako štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu, a to podľa ustanovenia § 54 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov. Zároveň orgán verejnej správy prvého stupňa uviedol, že pokiaľ nie je žalobca oprávnený zdržiavať sa na území Slovenskej republiky z iného dôvodu, tak podľa § 111 ods. 1 písm. p) zákona o pobyte cudzincov je povinný vycestovať do 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia, ak nie je oprávnený zdržiavať sa na území Slovenskej republiky z iného dôvodu.

4) V odôvodnení svojho rozhodnutia orgán verejnej správy prvého stupňa poukázal na stanovisko Slovenskej informačnej služby so záverom, že Slovenská informačná služba na základe vyhodnotenia informácií, ktoré má k dispozícii, vyjadrila nesúhlas s udeleným dlhodobým pobytom pre žalobcu. Podľa orgánu verejnej správy prvého stupňa tak bolo naplnené ustanovenie § 54 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, v zmysle ktorého policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu, ak je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok. Orgán verejnej správy prvého stupňa uviedol, že vychádzal predovšetkým z uvedenej informácie Slovenskej informačnej služby, ktorá obsahovala dôvodné podozrenie ohrozenia bezpečnosti štátu žalobcom. Poukázal ďalej na to, že žalobca nevykonáva na území Slovenskej republiky žiadne spoločenské aktivity a nie je registrovaný v športových, kultúrnych alebo politických organizáciách riadne evidovaných na území SR, že je ženatý a má dosiahnuté vysokoškolské vzdelanie. Manželka žalobcu G. H., nar. XX.XX.XXXX má udelený prechodný pobyt na území Slovenskej republiky na účel zlúčenia rodiny s platnosťou od 07.04.2021 do 30.04.2023. Taktiež dcéra žalobcu G. H., nar. XX.XX.XXXX má na území Slovenskej republiky udelený dlhodobý pobyt s platnosťou od 04.04.2023. Ďalej orgán verejnej správy prvého stupňa ešte uviedol, že žalobca má udelený prechodný pobyt na účel podnikania od 20.02.2018 s platnosťou do 30.04.2023 a zamietnutie žiadosti o dlhodobý pobyt nijako neovplyvní jeho podnikateľské aktivity, správu majetku a nehnuteľností, ako ani rodinný a súkromný život, nakoľko prechodný pobyt na účel podnikania zostáva v platnosti a zamietajú sa len konkrétne žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu na území SR. Podľa orgánu verejnej správy prvého stupňa neboli zistené žiadne skutočnosti týkajúce sa súkromného života žalobcu, ktoré by boli hodné osobitného zreteľa pri posudzovaní jeho žiadosti o dlhodobý pobyt. Orgán verejnej správy konštatoval, že žalobca splnil podmienky na podanie žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu, pretože má evidovaný prechodný pobyt na území Slovenskej republiky na účely podnikania nepretržite od 20.02.2018, teda splnil podmienku 5-ročného nepretržitého pobytu na území Slovenskej republiky bezprostredne pred podaním žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu tak, ako to je ustanovené v § 52 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov, avšak boli zistené dôvody pre zamietnutie žiadosti o pobyt z dôvodu podaného stanoviska Slovenskej informačnej služby.

5) Proti uvedenému rozhodnutiu orgánu verejnej správy prvého stupňa podal žalobca odvolanie. V prvej časti podaného odvolania žalobca konštatoval, že považuje za ústavné neudržateľné a neakceptovateľné, aby netušil dôvody zamietavého rozhodnutia a okolností, pre ktoré ho štát v ktorom žije so svojou rodinou viac ako 5 rokov považuje za hrozbu pre bezpečnosť štátu, pričom zastáva názor, že prvostupňový orgán verejnej správy nepostupoval v súlade s ustanovením § 3 ods. 2 zákona o správnom konaní s poukazom na ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o správnom konaní. Uviedol, že z administratívneho spisu, ani z napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, akého konania diskvalifikujúceho pre dlhodobý pobyt sa mal dopustiť, ani zo žiadosti o oboznámenie sa prostredníctvom splnomocneného zástupcu s utajovanou skutočnosťou v pôsobnosti SIS nedošlo k zlepšeniu jeho postavenia. V druhej časti podaného odvolania žalobca poukázal na nerešpektovanie nálezu Ústavného súdu SR a na porušenie ustanovení o správnom konaní vedúce k nezákonnosti napadnutého rozhodnutia zo strany orgánu verejnej správy. V súvislosti s uvedeným spomenul ustanovenie § 120 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov, ktoré stratilo účinnosť vydaním nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL.ÚS 8/2016-131 zo dňa 12.12.2018, (ďalej aj len „nález“) z dôvodu, že toto ustanovenie nebolo súladné s čl. 46, čl. 47 a čl. 48 Ústavy SR a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie. Podstatou ustanovenia § 120 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov bola skutočnosť, že povinnosťou policajného útvaru bolo v odôvodnení rozhodnutia uviesť iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky, avšak s účinnosťou od 06.03.2019 toto už možné nie je. Ústavný súd pripustil, aby sa v spojitosti s ochranou utajovaných skutočností zvolili také postupy a úkony príslušného orgánu verejnej moci, ktorých preskúmateľnosť je obmedzená tak, aby sa zákonom sledovaný cieľ dosahoval bez ohrozenia bezpečnostných záujmov

štátu. Obmedzenie tejto preskúmateľnosti však nesmie viesť k tomu, aby sa dotknutá osoba nedozvedela aspoň základné informácie o tom, prečo predstavuje hrozbu pre bezpečnostný záujem Slovenskej republiky. Na základe uvedeného sa žalobca nestotožnil s posúdením orgánu verejnej správy prvého stupňa, ktorý vychádzal predovšetkým z informácie SIS. Podľa názoru žalobcu orgán verejnej správy prvého stupňa nevyabstrahoval podstatu dôvodov, týkajúcich sa verejnej bezpečnosti a ani vo výzve na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia a ani v samotnom napadnutom rozhodnutí podstatu dôvodov neuviedol. V závere druhej časti podaného odvolania žalobca poukázal na nemožnosť účinne využiť právo vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, toto by bolo možné až v prípade, ak by jemu alebo jeho právnenému zástupcovi bola známa aspoň podstata okolností, pre ktoré účastník konania má ohrozovať bezpečnosť štátu. Žalobca poukázal na to, že nesprávne právne posúdenie predstavuje právnu vadu rozhodnutia, napr. keď na skutkový stav správny orgán verejnej správy neaplikoval príslušnú právnu normu, alebo právnu normu opomenul aplikovať, ako v prípade ustanovenia § 54 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov. Pri aplikácii ustanovenia § 54 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov pre náležité odôvodnenie rozhodnutia nemôže absentovať posúdenie kritérií stanovených v § 54 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov, t.j. povinnosť posúdiť mieru ohrozenia bezpečnosti štátu, od toho závisí výsledok rozhodovania orgánu verejnej správy, pričom úvaha orgánu verejnej správy musí byť známa jednak samotnému účastníkovi konania a jednak orgánu verejnej správy, aby mohlo byť jeho rozhodnutie preskúmateľné v správnom súdnom konaní. Žalobca prejavil názor, že nie každé vyjadrenie SIS predstavuje samo o sebe dostatočný podklad pre vytvorenie dôvodného podozrenia, pričom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. Sžak 1/2016 z 30.04.2019, z ktorého citoval niektoré body, opierajúce sa okrem iného aj o získané dôkazy a ich hodnotenie zo strany orgánu verejnej správy. Žalobca poukázal tiež na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 7 As 31/2011 zo dňa 25.09.2011, ktoré sa okrem iného tak isto zaoberá relevantnosťou zistení spravodajských služieb. Žalobca týmto poukazom sledoval záver, že vyjadrenie SIS môže byť podkladom pre vydanie dôvodného podozrenia v zmysle § 54 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov len v tom prípade, ak obsahuje konkrétne skutočnosti, na základe ktorých vyvodzuje spravodajská služba ohrozenie bezpečnosti Slovenskej republiky alebo ohrozenie verejného poriadku, ak obsahuje konkrétny opis zdroja získaných informácií, konkrétny opis okolností a dôvodov, na základe ktorých má spravodajská služba predmetné informácie za pravdivé, konkrétny, dostatočne podrobný a presvedčivý popis podkladov, z ktorých spravodajská služba vychádzala, tak aby bola možná preskúmateľnosť jej dôvodov a musí tiež vychádzať z aktuálnosti a komplexnosti stanoviska. Ak teda správa SIS vyššie uvedené náležitosti nespĺňa, orgán verejnej správy prvého stupňa nemohol žiadosť žalobcu zamietnuť bez toho, aby si vyžiadal od SIS doplňujúce informácie a následne ich vyhodnotil. V podanom odvolaní žalobca tiež poukázal na jeho rodinný a súkromný život a zároveň na dopady napadnutého rozhodnutia na jeho rodinný život. Na území Slovenskej republiky žije viac ako 5 rokov, vybudoval si sociálne a rodinné zázemie, vykonáva na území Slovenskej republiky podnikateľskú činnosť, preto je toho názoru, že správny orgán nemá možnosť zamietnuť jeho žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu. V podanom odvolaní žalobca ďalej zhrnul viaceré závažné skutočnosti, ktoré považuje za podstatné a to, že orgán verejnej správy prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí uviedol, že zamietnutie jeho žiadosti neovplyvní jeho podnikateľské aktivity, správu majetku a nehnuteľností, ako ani rodinný a súkromný život, nakoľko jeho prechodný pobyt zostáva v platnosti, s týmto žalobca nesúhlasil pretože mu dňa 30.04.2023 prechodný pobyt na účel podnikania zanikol. Taktiež považoval za vnútorne rozporné konštatovanie orgánu verejnej správy prvého stupňa o tom, že zamietnutie žiadosti o dlhodobý pobyt nemá vplyv na jeho prechodný pobyt, nakoľko podľa názoru žalobcu dôvod na zamietnutie jeho žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu je dôvodom aj na zrušenie jeho prechodného pobytu v súlade s ustanovením § 36 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov. V neposlednom rade poukázal žalobca na to, že jedinou osobou, ktorej bol dňa 04.04.2023 udelený dlhodobý pobyt je jeho najmladšia dcéra, o čom orgán verejnej správy prvého stupňa mal vedomosť zo svojej úradnej činnosti. V súvislosti s vyššie uvedeným žalobca citoval časť z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. I Sža 3/2008 zo dňa 15.04.2008, ktorý pojednáva o strete záujmu súkromného so záujmom verejným. Žalobca vychádzajúc zo všetkých vyššie uvedených skutočností záverom konštatoval, že podľa jeho názoru bolo povinnosťou orgánu verejnej správy prvého stupňa uviesť v rozhodnutí aspoň podstatu dôvodov týkajúcich sa bezpečnosti štátu. Nemožno považovať za postačujúce, pokiaľ orgán verejnej správy len formálne uvedie zamietnutie žiadosti o dlhodobý pobyt štátnemu príslušníkovi tretej krajiny so záverom, že toto bude vždy vo väčšej alebo v menšej miere predstavovať zásah do jeho súkromného života, avšak treba uviesť, že právo na rešpektovanie rodinného a súkromného života nie je právom absolútnym s odvolávaním sa na informácie Slovenskej informačnej služby. Žalobca považoval rozhodnutie orgánu verejnej správy prvého stupňa za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

6) O odvolaní žalobcu rozhodol žalovaný rozhodnutím č. PPZ-HCP-BB2-78-004/2023-SK zo dňa 28.08.2023 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie“) tak, že odvolanie žalobcu zamietá a prvostupňové rozhodnutie potvrdzuje. Žalovaný sa stotožnil s právnym posúdením veci orgánom verejnej správy prvého stupňa. Uviedol, že zákon o pobyte cudzincov zveril Slovenskej informačnej službe právomoc zaujať v rozsahu jej pôsobnosti, prihliadnuc najmä na bezpečnostné záujmy štátu, stanovisko k žiadosti o udelenie pobytu, preto sa Slovenská informačná služba vyjadruje ku všetkým druhom pobytu v zmysle § 125 ods. 6 zákona o pobyte cudzincov. Vzhľadom na charakter utajenia informácií oznámených Slovenskou informačnou službou nie je možné, aby obsah týchto informácií bol bližšie špecifikovaný a orgán verejnej správy prvého stupňa podľa žalovaného nedisponoval oprávnením, ktoré by mu umožnilo v rozhodnutí uviesť, akého konania sa žalobca dopustil, respektíve dopúšťa, pretože sa jedná o informácie podliehajúce režimu utajovaných skutočností. Orgán verejnej správy prvého stupňa preto z dôvodu ochrany utajovaných skutočností nemohol v rozhodnutí uvádzať konkrétny obsah stanoviska Slovenskej informačnej služby, pretože nedisponoval oprávnením na ich sprístupnenie. Ak by došlo k zverejneniu utajovaných skutočností, došlo by zo strany správneho orgánu k porušeniu predpisov na úseku ochrany utajovaných skutočností, pričom s utajovanou písomnosťou sa môže oboznámiť jedine oprávnená osoba, a to na základe súhlasu vedúceho, do ktorého pôsobnosti utajovaná skutočnosť patrí. Ďalej ešte žalovaný poukázal na argumentáciu v rozhodnutiach Krajského súdu v Bratislave v skutkovo a právne obdobných veciach sp. zn. 2S/200/2021 zo dňa 20.04.2022 a sp. zn. 2S/169/2020 zo dňa 20.04.2022. Podľa žalovaného orgán verejnej správy prvého stupňa dostatočne posúdil mieru ohrozenia bezpečnosti štátu zo strany žalobcu a skonštatoval, že z hľadiska bezpečnostného záujmu Slovenskej republiky je tento záujem nad záujmom práv a slobôd žalobcu na území Slovenskej republiky. Žalovaný ešte uviedol, že aj zamestnanec orgánu verejnej správy druhého stupňa sa oboznámil s obsahom utajovanej skutočnosti a na základe toho žalovaný dospel k záveru, že nesúhlas s udelením dlhodobého pobytu bol dôvodný.

Správna žaloba – žalobné body

7) Správnou žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 27.10.2023 sa žalobca domáhal v zákonnej lehote preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalobou napadnutého rozhodnutia, ako aj rozhodnutia orgánu verejnej správy prvého stupňa, ich zrušenia a vrátenia veci orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie.

8) V podanej správnej žalobe žalobca tvrdil, že napádané rozhodnutie bolo vydané na základe neúčinného právneho predpisu (§ 191 ods. 1 písm. a) SSP), vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 191 ods. 1 písm. c) SSP), je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov (§ 191 ods. 1 písm. d) SSP), zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci (§ 191 ods. 1 písm. e) SSP), skutkový stav, ktorý vzal žalovaný a orgán verejnej správy prvého stupňa za základ napádaného rozhodnutia nemá oporu v administratívnych spisoch (§ 191 ods. 1 písm. f) SSP), došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred žalovaným a orgánom verejnej správy prvého stupňa, a to v miere, že to mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia (ustanovenie § 191 ods. 1 písm. g) SSP).

9) Žalobca v prvom rade namietal, že orgán verejnej správy prvého stupňa, ako ani žalovaný neuviedli žiadne konkrétne okolnosti týkajúce sa ohrozenia bezpečnosti štátu žalobcom – vo svojich rozhodnutiach, teda neuviedli správnu úvahu pri nimi tvrdenom naplnení podmienok podľa § 54 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov v spojení s § 52 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov, a to napriek strate účinnosti § 120 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov. Žalobca poukázal na to, že podľa § 120 ods. 2 písm. g) zákona o pobyte cudzincov v znení do 05.03.2019 platilo, že: „Policajný útvar uvedie v odôvodnení rozhodnutia iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky, ak ide o rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu podľa § 54 ods. 2 písm. b), ak je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu.“ Namietal, že neuvedenie konkrétnych okolností a neuvedenie príslušnej správnej úvahy k dôvodnému podozreniu ohrozenia bezpečnosti štátu žalobcom predstavuje de facto aplikáciu ustanovenia § 120 ods. 2 písm. g) zákona o pobyte cudzincov v znení do 05.03.2019, a to napriek strate účinnosti spomenutého ustanovenia. K strate účinnosti ustanovenia § 120 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov došlo dňom právoplatnosti nálezú Ústavného súdu SR pod sp. zn. PL. ÚS 8/2016-131 zo dňa 12.12.2018 (ďalej aj len „nálež“), ktorým vo výroku č. 1 Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že ustanovenie § 120 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods.

2 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie. Pred nálezom nemuseli správne orgány bližšie odôvodňovať svoje rozhodnutie, ak malo ísť o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky a ak existovalo dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu. Po náleze už takéto odôvodnenie rozhodnutia správneho orgánu možné nie je a platia pravidlá na riadne odôvodnenie rozhodnutia aj v tejto otázke s prihliadnutím na rešpektovanie utajovaných skutočností to už s účinnosťou od 06.03.2019 (čiasťka 70/2019 Z. z.). Podľa vyjadrenia žalobcu, žalovaný, nerešpektujúc vyššie citovaný nález, v odôvodnení napádaného rozhodnutia stavia verejnú bezpečnosť nad legitímne procesné práva žalobcu, medzi ktoré patrí aj možnosť vyjadriť sa aspoň k podstate dôvodov týkajúcich sa verejnej bezpečnosti.

10) Žalobca ďalej poukázal na to, že podľa názoru žalovaného ustanovenie § 54 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov ukladá správne orgánu v prípade nesúhlasného stanoviska Slovenskej informačnej služby povinnosť a nie možnosť žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu zamietnuť. S týmto právnym názorom žalobca nesúhlasil. Poukázal na to, že rozhodnutie žalovaného musí v zmysle § 3 ods. 5 správneho poriadku vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Jednou zo skutkových otázok, ktoré musí správny orgán vyriešiť pred tým, ako vydá negatívne rozhodnutie podľa § 54 ods. 2 písm. g) zákona o pobyte cudzincov, je preukázanie existencie dôvodného podozrenia z ohrozenia bezpečnosti štátu žiadateľom. Platí pri tom, že na zisťovanie skutkového stavu slúži dokazovanie, pričom na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi v zmysle § 34 ods. 1 správneho poriadku v spojení s § 120 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov. Vykonávanie dôkazov patrí správne orgánu (§ 34 ods. 4 správneho poriadku) a správny orgán dôkazy hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti (§ 34 ods. 5 správneho poriadku). Ustanovenie § 125 ods. 6 zákona o pobyte cudzincov nespája s nesúhlasným stanoviskom Slovenskej informačnej služby taký právny následok, akým je zamietnutie žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu žalobcu. Preto jediným spôsobom, akým mohol žalovaný dospieť k záveru o ohrození bezpečnosti štátu žalobcom je preukázaním tejto skutočnosti v správnom konaní, k čomu však nedošlo, keďže žalovaný nesprávne vyložil na túto vec vzťahujúce sa ustanovenia. Uspokojil sa len s negatívnym stanoviskom Slovenskej informačnej služby bez toho, aby poznal aspoň základnú podstatu dôvodov, ktoré Slovenskú informačnú službu viedli k takému záveru.

11) V ďalšom texte podanej správnej žaloby žalobca namietal, že žalovaný na povahu listiny, ktorej pôvodcom je SIS, aplikoval ustanovenie § 134 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku keď dôvodil, že ide o verejnú listinu, u ktorej existuje tzv. inštitút prezumpcie jej správnosti a pravdivosti, s čím žalobca nesúhlasí. Žiadny právny predpis nepriznáva dôkazom, ktorých pôvodcom je SIS, iný právny význam ako akejkolvek inej listine nachádzajúcej sa v administratívnom spise, a preto je potrebné túto listinu hodnotiť v rámci dokazovania ako akýkoľvek iný dôkaz – jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Z uvedeného potom podľa názoru žalobcu vychádza nesprávny záver žalovaného, keď vyslovil svoj jednoznačný názor o rozhodujúcom podklade: „Odvolací orgán zastáva jednoznačný názor, že predmetné nesúhlasné stanovisko SIS teda postačovalo ako rozhodujúci podklad na to, že bol naplnený zákonný dôvod na zamietnutie žiadosti účastníka konania o udelenie dlhodobého pobytu...“.

12) Žalobca má za to, že napádané rozhodnutie neobsahuje odôvodnenie správnymi orgánmi zisteného údajného dôvodného podozrenia, že žalobca ohrozuje bezpečnosť štátu. Poukázal na to, že žalovaný aplikoval na prípad žalobcu § 54 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, podľa ktorého: „Policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu, ak je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok“ Z citovaného ustanovenia vyplýva, že dôvodom na zamietnutie žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu môže byť len dôvodné podozrenie, že príslušník tretej krajiny pri svojom pobyte ohrozí bezpečnosť štátu (§ 54 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov) alebo ohrozí verejný poriadok (§ 54 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov), a to len vtedy, ak tieto dôvody prevyšujú oprávnený záujem účastníka konania vyplývajúci z rozsahu väzieb s krajinou pôvodu a dĺžky pobytu na území Slovenskej republiky – rodinný život žalobcu (§ 54 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov).

13) Ďalej žalobca zdôraznil, že prvou a základnou podmienkou pre aplikáciu § 54 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov je existencia dôvodného podozrenia. Dôvodné podozrenie musí byť preukázateľným výsledkom dokazovania obsiahnutým v administratívnom spise, pričom platí, že žiaden zo zaobstaraných dôkazov nemá väčšiu právnu silu ako iný zaobstaraný dôkaz. Správny orgán je povinný zaobstarať si potrebné množstvo dôkazov (§ 32 ods. 1 správneho poriadku). Jedným

z týchto dôkazov je aj vyjadrenie Slovenskej informačnej služby. Aj toto vyjadrenie, či poskytnutá utajovaná informácia je podriadená zásade voľného hodnotenia dôkazov. Správny orgán je podľa ustanovenia § 34 ods. 5 správneho poriadku oprávnený a zároveň povinný hodnotiť všetky dôkazy podľa svojej úvahy jednotlivo ako aj všetky vo vzájomnej súvislosti. Zásada voľného hodnotenia dôkazov je obzvlášť dôležitá práve v konaniach, ako je konanie žalobcu, kde jeden z dôkazov, ktorý môže zapríčiniť zamietnutie žiadosti žiadateľa, je utajený a žiadateľ nemá možnosť sa s ním oboznámiť ani sa k nemu efektívne vyjadriť. Preto nie každé vyjadrenie Slovenskej informačnej služby predstavuje samo o sebe dostatočný podklad pre vytvorenie dôvodného podozrenia. Záleží to vždy od konkrétnych okolností a povahy utajovanej informácie. Žalobca poukázal na to, že nesúhlasné stanovisko Slovenskej informačnej služby neobsahovalo ani podstatu dôvodov nesúhlasu a súčasne žalovaný a ani orgán verejnej správy prvého stupňa pri svojom rozhodnutí nedisponovali aspoň v minimálne akceptovateľnej miere presvedčivými a zrozumiteľnými dôvodmi alebo aspoň ich podstatou týkajúcimi sa nesúhlasného stanoviska SIS. Následne, prirodzene, žalovaný (a ani orgán verejnej správy prvého stupňa) neoboznámili žalobcu s podstatou týchto dôvodov a chýbajúca podstata dôvodov sa tak ďalej premietla aj do obsahu odôvodnenia napádaného rozhodnutia, čo podľa vyjadrenia žalobcu predstavuje závažnú chybu napádaného rozhodnutia. Je zrejmé, že žalovaný dôvodné podozrenie z ohrozenia bezpečnosti štátu jednoducho vyvodil z nesúhlasného stanoviska SIS ako rozhodujúceho podkladu. V kontexte vyššie uvedeného žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžak 1/2016 zo dňa 30.04.2019, ako aj na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 7 As 31/2011 zo dňa 25.09.2011 a sp. zn. 1 Azs 213/2015 zo dňa 03.02.2016. Žalobca zastáva názor, že vyjadrenie SIS môže byť podkladom pre vyhodnotenie dôvodného podozrenia v zmysle ustanovenia § 54 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov len v tom prípade, ak obsahuje:

- a) Konkrétne skutočnosti, na základe ktorých vyvodzuje spravodajská služba ohrozenie bezpečnosti Slovenskej republiky alebo ohrozenie verejného poriadku.
- b) Konkrétny opis zdroja získaných informácií spravodajskou službou a spôsobu jeho získania.
- c) Konkrétny popis okolností a dôvodov, na základe ktorých ma spravodajská služba predmetné informácie za pravdivé, resp. vierohodné.
- d) Konkrétny, dostatočne podrobný a presvedčivý popis podkladov, z ktorých spravodajská služba vychádzala, tak aby bola možná preskúmateľnosť jej dôvodov.
- e) Neustála aktuálnosť a komplexnosť stanoviska (v prípade, ak žalobca proti stanovisku argumentoval správny orgán mal povinnosť postúpiť toto vyjadrenie spravodajskej služby, aby sa k nemu vyjadřila). Žalobca je toho názoru, že nesúhlasné stanovisko SIS vyššie uvedené náležitosti nespĺňa, a preto nesúhlasné stanovisko SIS samo o sebe nemôže predstavovať dostatočný dôvod na zdôvodnenie dôvodného podozrenia o ohrození bezpečnosti štátu žalobcom.

14) K ohrozeniu bezpečnosti štátu žalobca poukázal ďalej na to, že pojem ohrozenie bezpečnosti štátu je vymedzený v ustanovení § 2 ods. 1 písm. l) zákona o pobyte cudzincov nasledovne: „ohrozením bezpečnosti štátu je konanie osoby, ktorým ohrozuje demokratický poriadok, zvrchovanosť, územnú celistvosť alebo nedotknuteľnosť hraníc štátu, alebo konanie osoby, ktorým porušuje základné práva a slobody, ktorými sú chránené životy a zdravie osôb, majetok a životné prostredie.“ Pôjde preto o také konanie, ktoré možno na základe analógie a systematického výkladu právneho poriadku pripodobniť (alebo smeruje k naplneniu) najmä trestným činom obsiahnutým v 7. hlave zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon (ďalej aj len „Trestný zákon“), označenej ako „Trestné činy proti republike“, obzvlášť však tých, ktoré sú obsiahnuté v 2. diele predmetnej hlavy „Trestné činy proti bezpečnosti republiky“. Dôvod zamietnutia žiadosti žalobcu nie je podľa jeho názoru udržateľný aj z toho dôvodu, že žalobca nebol v čase svojho pobytu na území Slovenskej republiky (2018-2023) subjektom žiadneho trestného konania vedeného orgánmi činnými v trestnom konaní Slovenskej republiky, nebol v postavení obvineného a nebol vypočutý ani len ako podozrivý. Inými slovami, ak by orgány činné v trestnom konaní disponovali relevantnými informáciami, ubehol už dostatočný čas na to, aby tieto informácie boli procesne relevantným spôsobom využité v príslušnom trestnom konaní voči žiadateľovi, k čomu preukázateľne nedošlo. Závažnosť informácií, ktoré nie sú žiadateľovi dostupné v žiadnej miere skonkrétnenia, je spochybnená už tým, že ak by Slovenská informačná služba skutočne disponovala informáciami o ohrození bezpečnosti štátu pobytom žiadateľa na území Slovenskej republiky, nedáva žiaden zmysel, že by tieto informácie nepoužila pre účely zrušenia skorších žalobcovi udelených prechodných pobytov (§ 36 ods. 1 písm. b) v spojení s § 33 ods. 6 písm. b) zákona o pobyte cudzincov).

15) V ďalšej časti správnej žaloby považoval žalobca za rovnako dôležité poukázať na to, že vychádzajúc z práva žalobcu na rodinný život, ako aj z § 54 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov je žalovaný, ako aj orgán verejnej správy prvého stupňa vždy povinný zohľadňovať aj právo žalobcu na jeho rodinný život, vrátane

dopadov rozhodnutia žalovaného na jeho rodinný život. Pokiaľ intenzita skutočností zistených správnym orgánom, ktoré by mohli odôvodňovať neudelenie dlhodobého trvalého pobytu žalobcovi, neprevyšuje intenzitu požiadavky na udelenie dlhodobého pobytu vyplývajúcej z práva na rodinný život žalobcu, správny orgán nemôže bez zohľadnenia týchto skutočností zamietnuť žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu. Žalobca má za to, že absentuje odôvodnenie žalovaného, ktorým by pomeriaval, či vyvažoval dva protichodné záujmy – právo na rodinný život žalobcu a bezpečnostný záujem. Je neprijateľným konštatovanie žalovaného, že žalobca smie svoj rodinný život viesť v domovskej krajine, keďže vo svojej domovskej krajine nemá vybudované žiadne sociálne či rodinné zázemie, či rozbehnutú podnikateľskú činnosť. V takom prípade by tento argument žalovaného ad absurdum platil aj na akúkoľvek inú krajinu, než domovskú krajinu.

16) Pre žalobcu nie je taktiež zrejmé na základe akého dôkazu, resp. správnej úvahy dospel žalovaný k záveru, že neexistuje dostatočný vzťah žalobcu ku Slovenskej republike. Je zrejmé z informačných systémov vo verejných zdrojoch (§ 32 ods. 2 správneho poriadku v spojení s § 120 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov), že žalobca je jedným z troch spoločníkov obchodnej spoločnosti Bijoux Trading s.r.o., IČO: 50 924 737, pričom je zjavné, že ide o rodinnú obchodnú spoločnosť žalobcu. Ďalšími spoločníkmi sú manželka žalobcu pani G. H. a staršia dcéra žalobcu pani C. C.. Uvedená spoločnosť ako slovenská obchodná spoločnosť pôsobí na území Slovenskej republiky a prechod, resp. zmena pôsobenia na územie mimo Európskej únie je prinajmenšom právne zložitá, ak nie rovno vylúčená. Rovnako tak pretrhnutie sociálnych väzieb vybudovaných žalobcom s jeho rodinou k Slovenskej republike nebolo nijakým spôsobom v napádanom rozhodnutí zohľadnené.

17) V závere podanej správnej žaloby žalobca namietal i absolútnu formálnu povahu výzvy adresovanú žalobcovi orgánom verejnej správy prvého stupňa dňa 17.05.2023, keďže ešte predtým, ako reálne mohla byť táto výzva k dispozícii žalobcovi na oboznámenie sa, riaditeľ orgánu verejnej správy prvého stupňa nasledujúci deň dňa 18.05.2023 prijal rozhodnutie o zamietnutí žalobcovej žiadosti. Javí sa tak, že akékoľvek vyjadrenie žalobcu, ktoré by na základe výzvy správnym orgánom predložil, by bolo irelevantným. Došlo tak síce k formálnemu naplneniu práva žalobcu na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia, avšak z ostatných okolností je zrejmé, že akokoľvek by sa žalobca vyjadril a akékoľvek dôkazy by predložil, na negatívnom rozhodnutí orgánu verejnej správy prvého stupňa a žalovaného by to nič nezmenilo.

18) Žalobca taktiež namietal, že nesúhlasné stanovisko SIS nebolo doručené orgánu verejnej správy prvého stupňa v lehote podľa § 125 ods. 6 zákona o pobyte cudzincov, a tak naň v neskoršom konaní nemali správne orgány prihliadať.

19) Rovnako žalobca namietal, že pokiaľ má činnosť a vyjadrenia SIS nekriticky prijať, spoliehať sa na jej politickú (neúčinnú) kontrolu, tak je žalobcovi absolútne odňatá možnosť konať pred správnymi orgánmi a v prípade ak sa všeobecné súdy stotožnia s týmto názorom, tak aj pred súdmi, čo zrezultuje do záveru o možnej denegation iustitiae.

20) Súčasťou podanej správnej žaloby bol i návrh žalobcu na spojenie konania začatého na základe tejto správnej žaloby s konaním o všeobecnej správnej žalobe dcéry žalobcu – C. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom na území SR: D. E. I. XX, XXX XX F. smerujúcej proti rozhodnutiu žalovaného č. PPZ-HCP-79-004/2023-SK zo dňa 28.08.2023 z dôvodu hospodárnosti konania, poukazujúc na to, že obe žaloby spája vecná súvislosť – konania smerujúce voči rovnakému žalovanému, konanie o žiadosti oboch žalobcov sa týka rozhodnutia o dlhodobom pobyte, pričom žiadosti oboch žalobcov boli zamietnuté z rovnakého dôvodu – nesúhlasného stanoviska SIS.

Vyjadrenie žalovaného k správnej žalobe

21) Žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe uviedol, že považuje správnou žalobou napadnuté rozhodnutie za zákonné a správne a uviedol argumentáciu, ktorá je obsahom odôvodnenia správnou žalobou napadnutého rozhodnutia. Žalovaný navrhol, aby správny súd správnou žalobu podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj len „SSP“) zamietol a aby rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím potvrdil. Taktiež navrhol, aby správny súd zamietol žalobcovi právo na náhradu trov konania.

Replika žalobcu, duplika žalovaného

22) Žalobca v replike zo dňa 22.12.2023 reagoval na vyjadrenia žalobcu k podanej správnej žalobe, pričom zotrval na námietkach v nej uvedených.

23) Žalovaný v duplika zo dňa 11.01.2024 nepovažoval za potrebné sa k replike žalobcu bližšie vyjadriť, poukazujúc na to, že dňa 13.12.2023 došlo k rozhodnutiu Ústavného súdu Slovenskej republiky v súvislosti so stanoviskom SIS, že časť zákona o pobyte cudzincov je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky. Ide o ustanovenia o zamietnutí žiadosti o udelenie pobytu policajným útvarom pri nesúhlasnom stanovisku SIS a Vojenského spravodajstva. Právnu normu napadol Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, ktorý v podaní dôvodil, že je ústavne neprijateľné, aby rozhodovanie o udelení prechodného a trvalého pobytu bolo založené výhradne na stanovisku SIS a Vojenského spravodajstva, ktoré obsahuje súhlas alebo nesúhlas, pričom dotknutý žiadateľ, ktorému už bol udelený pobyt, sa nedozvie žiadne dôvody stanoviska, pre ktoré bol jeho pobyt zrušený.

24) Vyššie uvedené skutočnosti vyplývajú z tlačovej správy Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 87/2023 zo dňa 13.12.2023, nakoľko vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 17/2022: „O návrhu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky na začatie konania podľa § 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade s § 48 ods. 2 písm. h) a § 125 ods. 6 zákona o pobyte cudzincov s čl. 1 ods. 1, č. 12 ods. 1 a 2, č. 13 ods. 4, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, Ústavný súd takto rozhodol:

1. Ustanovenia § 33 ods. 6 písm. o) zákona o pobyte cudzincov a § 48 ods. 2 písm. h) zákona o pobyte cudzincov nie sú v súlade s čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s č. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

25) Nakoľko závažnou skutočnosťou v konaní o správnej žalobe je to, že došlo k vyslovenému záveru Ústavného súdu Slovenskej republiky, na základe ktorého sú orgány, ktoré tieto právne predpisy vydali povinné do 6 mesiacov od vyhlásenia rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky uviesť ich do súladu s Ústavou Slovenskej republiky, žalovaný navrhol, aby správny súd v zmysle § 188 ods. 2 písm. a) SSP prerušil konanie o podanej správnej žalobe do doby vyriešenia predbežnej otázky v súvislosti s vyššie uvedenými skutočnosťami.

Relevantné právne predpisy

26) Podľa § 131 prvá veta zákona č. 162/2015 Správny súdny poriadok (ďalej iba ako „SSP“), správny súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná.

27) Podľa článku 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

28) Podľa článku 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

29) Podľa § 52 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov (ďalej iba ako „zákon o pobyte cudzincov“); (1) Policajný útvar udelí dlhodobý pobyt, ak nie sú dôvody na zamietnutie žiadosti podľa § 54 ods. 2, štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, a) ktorý sa na území Slovenskej republiky zdržiava oprávnene a nepretržite po dobu piatich rokov bezprostredne pred podaním žiadosti, b) ktorému zanikol dlhodobý pobyt podľa § 55 písm. e) alebo § 56 písm. b), c) alebo písm. d), alebo c) ktorý má päť rokov oprávnený, nepretržitý pobyt na území členských štátov ako držiteľ modrej karty a zdržiava sa na území Slovenskej republiky ako držiteľ modrej karty najmenej dva roky bezprostredne pred podaním žiadosti.

(2) Odsek 1 sa nevzťahuje na štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý a) je žiadateľom o udelenie azylu, b) má tolerovaný pobyt podľa § 58 ods. 3, c) požiadal o poskytnutie dočasného útočiska, d) je odídencom, e) má udelený prechodný pobyt na účel štúdia, f) má udelený prechodný pobyt na účel osobitnej činnosti podľa § 25 ods. 1 písm. d) až f), g) má udelený prechodný pobyt na účel sezónneho zamestnania, h) sa zdržiava na území Slovenskej republiky podľa § 23 ods. 6 písm. b), c) alebo písm. d), alebo i) požíva diplomatické výsady a imunity na území Slovenskej republiky podľa medzinárodného práva.

(3) Do doby nepretržitého pobytu podľa odseku 1 písm. a) sa nezapočítava doba pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny podľa odseku 2 písm. g), h) alebo písm. i).

(4) Do doby nepretržitého pobytu podľa odseku 1 písm. a) sa započítava a) doba prechodného pobytu na účel štúdia alebo doba prechodného pobytu podľa § 25 ods. 1 písm. d) až f) na území Slovenskej republiky v polovičnej dĺžke, b) doba najviac šiestich po sebe nasledujúcich mesiacov a najviac desiatich mesiacov, počas ktorých sa štátny príslušník tretej krajiny po oznámení policajnému útvaru zdržiaval mimo územia Slovenskej republiky, c) doba od podania žiadosti o udelenie azylu do rozhodnutia o udelení azylu alebo poskytnutia doplnkovej ochrany.

(5) Do doby nepretržitého pobytu podľa odseku 1 písm. c) sa započítava doba najviac 12 po sebe nasledujúcich mesiacov a najviac 18 mesiacov, počas ktorých sa štátny príslušník tretej krajiny zdržiaval mimo územia členských štátov.

30) Podľa § 53 zákona o pobyte cudzincov;

(1) Žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu podáva štátny príslušník tretej krajiny osobne na úradnom tlačíve na policajnom útvaru; za štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý pre bezvládnosť nemôže osobne podať žiadosť, môže podať žiadosť jeho rodinný príslušník. Policajný útvar vydá žiadateľovi v deň podania žiadosti potvrdenie o jej prijatí.

(2) K žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu je štátny príslušník tretej krajiny povinný predložiť platný cestovný doklad. Ak štátny príslušník tretej krajiny nepredloží platný cestovný doklad, policajný útvar žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu neprijme.

(3) Štátny príslušník tretej krajiny priloží k žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu dve fotografie s rozmermi 3 x 3,5 cm zobrazujúce jeho aktuálnu podobu a doklady nie staršie ako 90 dní potvrdzujúce a) stabilné a pravidelné zdroje pre neho a pre jeho rodinných príslušníkov, aby sa nestal záťažou pre systém pomoci v hmotnej núdzi Slovenskej republiky, b) zabezpečenie ubytovania, ak ide o žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu podľa § 52 ods. 1 písm. b), c) zdravotné poistenie.

(4) Stabilné a pravidelné zdroje štátny príslušník tretej krajiny môže preukázať najmä pracovnou zmluvou, potvrdením zamestnávateľa o výške vyplácanej mzdy, potvrdením o zostatku na účte vedenom v banke na meno štátneho príslušníka tretej krajiny, dokladom o poberaní dôchodku.

(5) Štátny príslušník tretej krajiny, ktorý mal pred podaním žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu udelený prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny, alebo rodinný príslušník podľa § 27 ods. 2 azylanta alebo cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana, môže preukázať stabilné a pravidelné zdroje čestným vyhlásením manžela, rodiča alebo osoby, ktorej je zverený do starostlivosti, o tom, že poskytne štátnemu príslušníkovi tretej krajiny finančné a hmotné zabezpečenie počas jeho pobytu na území Slovenskej republiky, spolu s dokladom podľa odseku 4.

(6) Policajný útvar rozhodne o žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu do 90 dní od doručenia žiadosti policajnému útvaru.

(7) Pobyt udelený podľa tohto zákona sa po skončení jeho platnosti považuje za platný na území Slovenskej republiky až do doručenia rozhodnutia o žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu.

31) Podľa § 54 zákona o pobyte cudzincov;

(1) Ak policajný útvar udelí dlhodobý pobyt štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý má postavenie osoby s dlhodobým pobytom v členskom štáte, udelenie oznámi tomuto členskému štátu.

(2) Policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu, ak a) štátny príslušník tretej krajiny nespĺňa podmienky na udelenie dlhodobého pobytu, b) je dôvodné podozrenie, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok, c) štátnemu príslušníkovi tretej krajiny bol odňatý azyl z dôvodov podľa osobitného predpisu, alebo d) štátnemu príslušníkovi tretej krajiny nebola predĺžená doplnková ochrana alebo mu bola doplnková ochrana zrušená z dôvodov podľa osobitného predpisu.

(3) Policajný útvar, ktorý postupuje podľa odseku 2 písm. b), posúdi mieru ohrozenia bezpečnosti štátu alebo verejného poriadku vyplývajúcu z trestného činu spáchaného štátnym príslušníkom tretej krajiny a z jeho závažnosti alebo vyplývajúcu z nebezpečenstva hroziaceho od štátneho príslušníka tretej krajiny a zohľadní dĺžku pobytu a rozsah väzieb s krajinou pôvodu.

(4) Proti rozhodnutiu, ktorým bol udelený dlhodobý pobyt, sa nemožno odvolať.

32) Podľa § 125 ods. 6 zákona o pobyte cudzincov, policajný útvar si na posúdenie žiadosti o udelenie prechodného pobytu a žiadosti o udelenie trvalého pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny staršieho ako 14 rokov vyžiada stanovisko Slovenskej informačnej služby a Vojenského spravodajstva, ktorí svoje stanovisko obsahujúce súhlas alebo nesúhlas s udelením pobytu zašlú policajnému útvaru do pätnástich

dní od doručenia žiadosti o stanovisko. Slovenská informačná služba a Vojenské spravodajstvo v stanovisku podľa predchádzajúcej vety prihlasujú na záujmy štátu v rozsahu svojej pôsobnosti.

33) Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej iba ako „správny poriadok“), správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

34) Podľa § 3 ods. 2 správneho poriadku, správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpejú v konaní ujmu.

35) Podľa § 3 ods. 5 správneho poriadku, rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu vecí. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

36) Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav vecí a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

37) Podľa § 33 ods. 1 správneho poriadku, účastník konania a zúčastnená osoba má právo navrhovať dôkazy a ich doplnenie a klásť svedkom a znalcom otázku pri ústnom pojednávaní a miestnej ohliadke.

38) Podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku, správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

39) Podľa § 46 správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu vecí a musí obsahovať predpísané náležitosti.

40) Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Právne posúdenie vecí správnym súdom

41) Správny súd v Banskej Bystrici ako súd vecne a miestne príslušný na konanie podľa § 10, § 13 ods. 1 SSP, po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovaného, vrátane administratívneho spisu orgánu verejnej správy prvého stupňa, preskúmal napadnuté rozhodnutia, ako aj priebeh administratívneho konania, predchádzajúceho ich vydaniu, a viazaný rozsahom a dôvodmi správnej žaloby (§ 134 ods. 1 SSP) dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. O žalobe rozhodol na pojednávaní dňa 10.04.2025.

42) Predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-BB2-78-004/2023-SK zo dňa 28.08.2023, ktorým podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Oddelenie cudzineckej polície policajného zboru Banská Bystrica č. PPZ-HCP-BB5-906-012/2023-PC zo dňa 03.07.2023, ktorým bola v zmysle ustanovenia § 54 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov zamietnutá žiadosť žalobcu o udelenie dlhodobého pobytu, pretože existuje dôvodné podozrenie, že ako štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu.

43) Zásadným bolo posúdenie otázky zákonnosti postupu a rozhodnutia orgánov verejnej správy oboch stupňov, rozhodujúcich v režime podľa zákona o pobyte cudzincov o zamietnutí žiadosti žalobcu o udelenie dlhodobého pobytu na území Slovenskej republiky, a to na podklade nesúhlasného stanoviska

Slovenskej informačnej služby, vyžiadaneho postupom podľa § 125 ods. 6 zákona o pobyte cudzincov. Na základe informácií utajovaného charakteru, so stupňom utajenia „Vyhradené“, dospeli orgány verejnej správy oboch stupňov k záveru, že žalobca predstavuje hrozbu pre bezpečnosť štátu. V tomto smere bolo úlohou správneho súdu posúdiť zákonnosť postupu orgánov verejnej správy, ktoré v odôvodnení svojich rozhodnutí uviedli iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky, bez bližšej špecifikácie dôvodov, s odkazom na režim ich utajenia v zmysle zákona č. 215/2004 Z. z., v dôsledku čoho nebol žalobca oboznámený s dôvodmi, na základe ktorých dospeli orgány verejnej správy k záveru, že predstavuje hrozbu pre bezpečnosť štátu, a ktoré dôvody tvoria základ ich rozhodnutia.

44) Správny súd považuje za potrebné poukázať na to, že otázky týkajúce sa oboznamovania žiadateľa o pobyt s podkladmi rozhodnutia a náležitosti odôvodnenia rozhodnutia orgánu verejnej správy vo veciach pobytu v prípadoch, kedy je podkladom rozhodnutia informácia v utajovanom režime, bola opakovane riešená aj Ústavným súdom SR v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl.125 ods. 1 Ústavy SR.

45) Správny súd v prvom rade poukazuje na závery nálezu Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. PL.ÚS 8/2016 zo dňa 12.12.2018, v ktorom Ústavný súd SR vyslovil nesúlad právnej úpravy ustanovenia § 120 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov v príslušnom znení (v zmysle ktorého policajný útvar uviedol v odôvodnení rozhodnutia iba skutočnosť, že ide o bezpečnostný záujem Slovenskej republiky bez bližšieho odôvodnenia rozhodnutia o zamietnutí, prípadne zrušení určeného druhu pobytu) s čl. 46 ods. 1 a 2, č. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl.13 ods. 4 Ústavy SR a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie.

46) Ďalej správny súd poukazuje na závery nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL.ÚS 17/2022 zo dňa 13.12.2023, v ktorom Ústavný súd SR vyslovil protiústavnosť ustanovenia § 33 ods. 6 písm. o) a § 48 ods. 2 písm. h) zákona o pobyte cudzincov v príslušnom znení, a to jej rozpor s článkom 46 ods. 1 a 2 v spojení s článkom 13 ods. 4 Ústavy SR. V zmysle § 33 ods. 6 písm. o) zákona o pobyte cudzincov v znení do 13.02.2024 mal policajný útvar zamietnuť žiadosť o udelenie prechodného pobytu, ak stanovisko podľa § 125 ods. 6 (teda napríklad aj stanovisko Slovenskej informačnej služby) obsahovalo nesúhlas s udelením prechodného pobytu. Obdobne ustanovenie § 48 ods. 2 písm. h) v znení do 13.02.2024 ustanovovalo, že policajný útvar zamietne žiadosť o udelenie trvalého pobytu, ak stanovisko podľa § 125 ods. 6 obsahovalo nesúhlas s udelením trvalého pobytu.

47) Z argumentácie Ústavného súdu SR vo vyššie uvedených nálezoch správny súd vychádzal aj pri vyhodnocovaní dôvodnosti správnej žaloby v tejto veci, teda z náhľadov a argumentácie prednesenej v uvedených nálezoch Ústavného súdu SR, ktoré sú pre vec smerodajné. Ústavný súd SR aj s poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva zdôraznil, že účastníkovi konania je v takýchto prípadoch potrebné oboznámiť aspoň podstatu dôvodov týkajúcich sa verejnej bezpečnosti, ktoré tvoria základ rozhodnutia, ak už z dôvodu ochrany verejnej bezpečnosti nemožno dotknutému účastníkovi konania oznámiť presné a úplné dôvody tvoriace základ rozhodnutí týkajúcich sa pobytu. Ústavný súd opakovane uviedol, že oboznámenie aspoň s podstatou dôvodov stanoviska spravodajských služieb, pre ktoré bol vyslovený nesúhlas s udelením žiadaneho pobytu, by žiadateľovi umožnilo posúdiť, či je pre neho vôbec užitočné obrátiť sa na správny súd. Ústavný súd uznal, že v určitých prípadoch nie je možné právo na kontradiktórne konanie realizovať v absolútnom rozsahu a že rozsah realizácie tohto práva sa môže meniť v závislosti od osobitosti konkrétneho prípadu.

48) Ústavný súd SR v už spomínanom náleze sp. zn. PL.ÚS 17/2022 zo dňa 13.12.2023 skonštatoval protiústavnosť takej právnej úpravy, v zmysle ktorej bola zamietnutá žiadosť o prechodný alebo trvalý pobyt, ak bolo v administratívnom konaní predložené orgánom cudzineckej a hraničnej polície nesúhlasné stanovisko Slovenskej informačnej služby v utajovanom režime. V prejednávanej veci rozhodli orgány verejnej správy o žiadosti žalobcu o dlhodobý pobyt podľa § 54 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, teda podľa inej právnej úpravy ako tej, ktorej ústavná udržateľnosť bola riešená v zmieňovanom náleze Ústavného súdu SR sp. zn. PL.ÚS 17/2022 zo dňa 13.12.2023. Za podstatné ale správny súd považuje to, že aj v tomto administratívnom konaní rovnako orgán verejnej správy žiadal o stanovisko Slovenskú informačnú službu postupom podľa § 125 ods. 6 zákona o pobyte cudzincov (ktorého protiústavnosť nebola v tomto náleze Ústavného súdu SR konštatovaná s tým, že regulačná podstata tohto ustanovenia spočíva výlučne v povinnosti správneho orgánu vyžiadať si stanovisko Slovenskej informačnej služby a Vojenského spravodajstva, pričom oba orgány sú v prípade nesúhlasného stanoviska povinné zaslať policajnému útvaru v lehote 15 dní od doručenia žiadosti

stanovisko, teda zákon o pobyte cudzincov nepredpokladá povinnosť spravodajských služieb formulovať výsledok stanoviska alternatívne (súhlas – nesúhlas), ale nevylučuje ani inú podobu stanoviska) a v odôvodnení rozhodnutí uviedli len tú skutočnosť, že Slovenská informačná služba ako štátny orgán, ktorý plní úlohy vo veciach ochrany ústavného zriadenia, vnútorného poriadku, bezpečnosti štátu a ochrany zahraničnopolitických a hospodárskych záujmov štátu v rozsahu vymedzenom zákonom o Slovenskej informačnej službe, vydal nesúhlasné stanovisko s dlhodobým pobytom žalobcu po vyhodnotení informácií, ktorými disponuje (so záverom, že žalobca môže ohroziť bezpečnosť Slovenskej republiky). Procesný postup a posúdenie veci je teda vo svojich dôsledkoch obdobné ako pri aplikácii ustanovení § 33 ods. 6 písm. o) a § 48 ods. 2 písm. h) zákona o pobyte cudzincov, ktorých protiústavnosť ústavný súd vyslovil v zmieňovanom náleze sp. zn. PL.ÚS 17/2022 zo dňa 13.12.2023.

49) V odôvodnení svojho rozhodnutia a aj vo vyjadrení k správnej žalobe poukázal žalovaný aj na odôvodnenie rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2S/169/2020 zo dňa 20.04.2022, kde predmetom prieskumu bolo taktiež rozhodnutie o zamietnutí odvolania a potvrdenie prvostupňového rozhodnutia, ktorým bola zamietnutá žiadosť o udelenie dlhodobého pobytu podľa § 54 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov. Správny súd v súvislosti s poukazom žalovaného na uvedenú skutkovo a právne obdobnú vec uvádza, že voči uvedenému rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave bola podaná kasačná sťažnosť a Najvyšší správny súd SR v kasačnom konaní rozsudkom sp. zn. 6Sak/4/2023 zo dňa 30.07.2024 uvedené rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2S/169/120 zo dňa 20.04.2022 zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, vychádzajúc aj z argumentácie Ústavného súdu SR v náleze sp. zn. PL.ÚS 17/2022 zo dňa 13.12.2023.

50) V prejednávanej veci je zrejmé, že orgány verejnej správy zamietli žiadosť žalobcu o udelenie dlhodobého pobytu z dôvodu, že Slovenská informačná služba vyjadrila nesúhlas s jeho dlhodobým pobytom z dôvodu, že môže predstavovať nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku. Nie je sporné, že žalobcovi nebola oznámená ani podstata dôvodov, pre ktoré nebol udelený súhlas s jeho dlhodobým pobytom a neboli sprístupnené žiadne skutočnosti, ktoré boli dôvodom pre zamietnutie žiadosti o dlhodobý pobyt, teda žalobca sa z obsahu preskúmaných rozhodnutí dozvedel len to, že Slovenská informačná služba na základe vyhodnotenia informácií, ktoré má k dispozícii, neudelila súhlas s jeho dlhodobým pobytom. Správny súd pri vyhodnocovaní žalobných námietok žalobcu, vychádzajúc aj z argumentácie vyšších súdnych autorít uvedených vo vyššie zmieňovaných rozhodnutiach, dospel k záveru, že orgány verejnej správy vec nesprávne právne posúdili, nedostatočne zistili skutkový stav a porušili aj procesné ustanovenia o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej.

51) Správny súd ďalej poukazuje na to, že rozhodovanie vo veciach prechodného pobytu, trvalého pobytu a tiež dlhodobého pobytu, je konaním, v ktorom o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach adresátov verejnej správy (štátnych príslušníkov tretej krajiny) rozhoduje orgán verejnej správy. Ide o konanie, ktoré zahŕňa vecný rozsah pôsobnosti správneho poriadku vymedzený v § 1 ods. 1 (v spojení s § 120 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov). Za takého právneho stavu, v rámci ktorého štát, zastúpený príslušným orgánom verejnej správy, zasahuje do sféry právneho postavenia fyzickej osoby, nie je možné v zásade pripustiť myšlienku, že by adresát verejnoprávneho aktu, ktorý konštituuje jeho práva a povinnosti, nemal možnosť sa oboznámiť s dôvodmi, ktoré k rozhodnutiu viedli. Aby k takejto situácii nemohlo dôjsť, samotný správny poriadok upravuje niekoľko procesných záruk, počnúc zásadou vyplývajúcou z § 3 ods. 2, podľa ktorej sú správne orgány povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy, a tiež zásadou, podľa ktorej rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci (§ 3 ods. 5 správneho poriadku). Už z týchto ustanovení možno vyčítať ich základný zmysel, aby účastník konania mohol z konkrétneho rozhodnutia vydaného v jeho veci zistiť, prečo, respektíve na základe akých dôvodov orgán verejnej správy dospel k určitému záveru. Zároveň tieto zásady sú premietnuté do ďalších ustanovení správneho poriadku, pričom aj s ohľadom na tu prejednávanú vec možno zmieniť inštitút nazerania do spisov (§ 23), povinnosť správneho orgánu zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie (§ 32 ods. 1), právo účastníka konania navrhovať dôkazy a ich doplnenie a klásť svedkom a znalcom otázku pri ústnom pojednávaní a miestnej ohliadke (§ 33 ods. 1), povinnosť správneho orgánu dať účastníkom konania možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie (§ 33 ods. 2). Nemenej dôležitý význam má tiež § 46 správneho poriadku, podľa ktorého musí byť rozhodnutie v

súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti a rovnako § 47 ods. 3 správneho poriadku, podľa ktorého v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

52) Tieto základné zásady správneho konania sú premietnutím čl. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky. Právo na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom, ako súčasť práva na spravodlivý proces, je úzko prepojené so zásadou kontradiktórnosti konania, ktorej aspekty sú súčasťou zásady ústnosti, ale aj princípu rovnosti pred súdom (čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky). Podstatou zásady kontradiktórnosti je primárne požiadavka umožňujúca stranám sporu, aby sa oboznámili a mali možnosť podať stanovisko ku všetkým dôkazom, ktoré boli predložené buď protistranou alebo vykonané z iniciatívy orgánu, pred ktorým sa vedie konanie (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Brandstetter proti Rakúsku zo dňa 28.08.1991, Barbera, Messegue a Jabardo proti Španielsku zo dňa 06.12.1988, Vermeulen proti Belgicku zo dňa 20.02.1996). Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku zo dňa 18.02.1997 vo veci Nideröst-Huber proti Švajčiarsku uviedol, že pri posudzovaní dodržania spravodlivého konania nie je dôležitý význam dôkazu pre rozhodnutie príslušného orgánu, ale samotná skutočnosť, či sa mohla k nemu protistrana vyjadriť. Nie je teda dôležitý obsah vyjadrenia dokumentu alebo iného dôkazného prostriedku, ale forma dokumentujúca, či bol s týmito dôkazmi účastník konania oboznámený, a či tak mal možnosť sa k nim aj vyjadriť (pozri tiež rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Werz proti Švajčiarsku zo dňa 17.12.2009, prípadne rozhodnutie D. a ostatní proti Českej republike zo dňa 21.06.2005).

53) Ako už uviedol Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. PL. ÚS 17/2022 zo dňa 13.12.2023, právo na kontradiktórne konanie nie je absolútne a jeho rozsah sa môže meniť v závislosti od osobitností konkrétneho prípadu. Jeho dôležitosť je však umocnená predovšetkým v situáciách, keď je dôkaz, ku ktorému sa účastník konania nemôže vyjadriť, rozhodujúci pre celé konanie. Uvedené platí aj v prípade, pokiaľ podklad tvoria utajované informácie v zmysle zákona č. 215/2004 Z. z. V predmetnej veci zásadný a v podstate aj jediný podklad pre vydanie rozhodnutia o zamietnutí žiadosti žalobcu o udelenie dlhodobého pobytu predstavovalo nesúhlasné stanovisko Slovenskej informačnej služby vydané na základe informácií utajovaného charakteru, so stupňom utajenia „Vyhradené“, na ktoré sa vzťahuje režim zákona č. 215/2004 Z. z. Uvedené stanovisko si orgán verejnej správy prvého stupňa vyžiadaval postupujúc podľa § 125 ods. 6 zákona o pobyte cudzincov. Orgány verejnej správy oboch stupňov na základe uvedeného dospeli k záveru, že žalobca predstavuje hrozbu pre bezpečnosť štátu a nakoľko sa na uvedené informácie utajovaného charakteru vzťahuje režim zákona č. 215/2004 Z. z., z tohto dôvodu neboli súčasťou administratívneho spisu a nebolo možné ich zverejniť.

54) Uvedenou problematikou sa zaoberal aj Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, ktorý vo svojom rozsudku sp. zn. 6Sak/4/2023 zo dňa 30.07.2024 uviedol, že:

„38. ...Sprístupnením utajovaných skutočností nepovolanej osobe by mohlo dôjsť k zmareniu aktivít vykonávaných v súvislosti s dotknutou osobou a zároveň aj k odhaleniu používaných foriem, metód a prostriedkov vyšetrovania. Za tohto stavu potom nemusí vždy (a niekedy ani nemôže) do úvahy prichádzať úplné a presné oboznámenie účastníka konania s týmito podkladmi, čo možno rozumne odôvodniť ochranou záujmov týkajúcich sa národnej bezpečnosti, zvlášť, ak by sprístupnenie takýchto informácií mohlo priamo a osobitne ohroziť národnú bezpečnosť štátu, prípadne v tomto spojení národnú bezpečnosť iného (členského) štátu, alebo mohlo ohroziť život, zdravie alebo slobodu osôb, alebo odhaliť konkrétne vyšetrovacie metódy, ktoré používajú orgány poverené špecializovanými úlohami v oblasti národnej bezpečnosti, a tým vážne narušiť plnenie budúcich úloh týchto orgánov, prípadne im k plneniu týchto úloh zabrániť. Z uvedeného potom vyplýva požiadavka, aby príslušné orgány v kontexte na ochranu utajovaných skutočností zvolili také postupy a realizovali také úkony, ktorých preskúmateľnosť je obmedzená tak, aby sa zákonom sledovaný cieľ mohol dosiahnuť bez ohrozenia bezpečnostných záujmov štátu a nevznikli s tým spojené ujmy (zásada minimalizácie informácií, zásada dôvernosti informácií).

39. Nadväzane na uvedené možno poukázať aj na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, podľa ktorej zo zásady kontradiktórnosti, ktorá je súčasťou práv na obhajobu uvedených v už spomínanom článku 47 Charty základných práv Európskej únie, vyplýva, že účastníci konania musia mať právo oboznámiť sa so všetkými dôkazmi alebo vyjadreniami predloženými pred súdom, aby mohli jeho rozhodnutie ovplyvniť

alebo sa k týmto dôkazom vyjadriť, čo si vyžaduje, aby dotknutá osoba mala možnosť oboznámiť sa so skutočnosťami uvedenými v spise, ktoré má k dispozícii súd rozhodujúci o žalobe podanej proti tomuto rozhodnutiu. Právo na obhajobu nie je absolútnym právom a právo na prístup k spisu, ktoré je nevyhnutnou súčasťou týchto práv, môže byť tiež obmedzené na základe vyváženia práva dotknutej osoby na účinný prostriedok nápravy na jednej strane a záujmov uvedených na odôvodnenie nesprístupnenia časti spisu tejto osobe na druhej strane, najmä ak sa tieto záujmy týkajú národnej bezpečnosti. V správnom, ako aj súdnom konaní sa však môže ukázať nevyhnutné, že určité informácie sa dotknutej osobe nebudú môcť sprístupniť, najmä vzhľadom na dôvody súvisiace s národnou bezpečnosťou, avšak je potrebné odmietnuť, aby sa právo na obhajobu obmedzilo na nulu, a to bez ohľadu na citlivosť dotknutej oblasti. Toto obmedzenie spočívajúce v nesprístupnení všetkých informácií tvoriacich záväzný podklad pre ďalší postup správneho orgánu však nesmie viesť k tomu, že právo dotknutej osoby na obhajobu bude zbavené akejkoľvek účinnosti a že svojho obsahu bude zbavené aj právo podať opravný prostriedok, ktoré táto osoba musí mať podľa tohto článku, najmä tým, že táto osoba alebo prípadne jej právny zástupca nebudú oboznámení ani len s podstatou dôvodov (angl. „the essence of the grounds“ / nem. „der wesentliche Inhalt“), na ktorých je založené rozhodnutie prijaté voči tejto osobe. Hoci právo Únie umožňuje členským štátom, najmä ak si to vyžaduje národná bezpečnosť, neposkytnúť dotknutej osobe priamy prístup k celému jej spisu, nemožno túto skutočnosť bez porušenia zásady efektivity, práva na riadnu správu vecí verejných a práva na účinný prostriedok nápravy vykladať v tom zmysle, že umožňuje príslušným orgánom uviesť túto osobu do situácie, v ktorej by ani ona, ani jej právny zástupca nemali možnosť, a to v prípade potreby aj v rámci osobitného konania, ktorého účelom je zachovanie národnej bezpečnosti, účinne sa oboznámiť s podstatou rozhodujúcich skutočností uvedených v tomto spise. V tejto súvislosti už Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že v prípade, keď je sprístupnenie informácií zo spisu obmedzené z dôvodov národnej bezpečnosti, nie je dostatočne zabezpečené rešpektovanie práv dotknutej osoby na obhajobu tým, že táto osoba má možnosť získať za určitých podmienok povolenie na prístup k týmto informáciám, ktoré je sprevádzané úplným zákazom použitia takto získaných informácií na účely správneho konania alebo súdneho konania (pozri rozsudky Súdneho dvora Európskej únie zo 04. júna 2013, C-300/11 vo veci ZZ proti Secretary of State for the Home Department, z 22. septembra 2022, C-159/21 vo veci GM proti Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság, alebo pomerne aktuálny rozsudok v spojených veciach z 25. apríla 2024, C-420/22 a C-528/22 vo veci NW a PQ proti Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság). Možno tiež doplniť, že právo na obhajobu nie je dostatočne zaručené iba prístupom súdu k utajovaným skutočnostiam a nemôže nahradiť prístup k informáciám v spise dotknutou osobou, ak sa nemôže oboznámiť ani s podstatou dôvodov, na ktorých sa rozhodnutie zakladá (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 22. septembra 2022, C-159/21 vo veci GM proti Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság).

40. Oboznámenie žiadateľa o udelenie dlhodobého pobytu aspoň s podstatou dôvodov stanoviska spravodajských služieb, pre ktoré bol v stanovisku Slovenskej informačnej služby vyslovený nesúhlas s udelením dlhodobého pobytu, by žiadateľovi umožnilo posúdiť, či je pre neho vôbec užitočné obrátiť sa na správny súd. Základné právo na súdnu ochranu v správnom súdnictve totiž predpokladá nielen formálne umožnenie prístupu preverovanej osoby k súdnej ochrane, ale tiež taký prístup, ktorý bude znamenať efektívny pokus o ochranu individuálnych záujmov takej osoby. Táto efektívnosť závisí od mnohých faktorov, predovšetkým však od práva dotknutej osoby brániť svoje záujmy za najlepších možných podmienok, čo v kontexte posudzovaného zákona znamená, že dotknutá osoba má možnosť vyžadovať od príslušného orgánu oznámenie aspoň základných dôvodov jeho rozhodnutia, a tak so znalosťou veci posúdiť, či je pre ňu užitočné obrátiť sa s príslušným návrhom na súd. Príslušný súd môže zabezpečiť efektívnu ochranu dotknutých práv a právom chránených záujmov tejto osoby len vtedy, keď predmetom jeho kontroly (prieskumu) bude zákonnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia. Iba tak sa z hľadiska dotknutej osoby môže vylúčiť svojvôľa alebo iný ústavne neudržateľný postup pri napĺňaní účelu zákona o ochrane utajovaných skutočností vo vzťahu k preverovanej osobe (analogicky pozri nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 12. decembra 2018, sp. zn. PL. ÚS 8/2016, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2023, sp. zn. PL. ÚS 17/2022, prípadne mutatis mutandis nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. februára 2004, sp. zn. PL. ÚS 15/03).“

55) Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že pokiaľ orgány verejnej správy rozhodli o zamietnutí žiadosti žalobcu o udelenie dlhodobého pobytu s odkazom na nesúhlasné stanovisko Slovenskej informačnej služby, vychádzajúceho z informácií, na ktoré sa vzťahuje režim utajenia podľa zákona č. 215/2004 Z. z., a žalobcu primeraným spôsobom (pri ktorom sa zohľadní nevyhnutný dôverný charakter týchto informácií) neupovedomili aspoň o podstate dôvodov, pre ktoré bol v tomto stanovisku vyslovený nesúhlas k udeleniu prechodného pobytu, ktorá skutočnosť by mu následne umožnila efektívne využiť

Ústavou Slovenskej republiky a tiež medzinárodnými aktami (primárne v tomto kontexte Chartou základných práv Európskej únie) garantované právo na spravodlivý proces (kontradiktórnosť, rovnosť účastníkov, právo na obhajobu, prístup k spisu), zaťažili konanie vadou, majúcou vplyv na zákonnosť rozhodnutia vydaného v právnom režime zákona o pobyte cudzincov.

56) Z priebehu konania pred orgánom verejnej správy prvého stupňa je zjavné, že právo na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia bolo žalobcovi poskytnuté len formálne, bez reálnej možnosti využiť procesné práva účastníka konania, ktoré sú s postupom podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku spojené a ktorých naplnenie je týmto ustanovením sledované. Orgán verejnej správy prvého stupňa opomenul aplikovať zásadu úzkej súčinnosti správneho orgánu s účastníkom konania a nekonal v súlade s jeho mandukčnou povinnosťou, ktorá je zakotvená v § 3 ods. 2 správneho poriadku, v zmysle ktorej je správny orgán povinný dať účastníkom konania vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia a uplatniť svoje návrhy. Vzhľadom k tomu, že žalovaný v odvolacom konaní neodstránil vady konania zabezpečením sprístupnenia aspoň podstatných dôvodov, ohľadom bezpečnostného rizika žalobcu pre štát, ktorých pôvodcom bola Slovenská informačná služba, spôsobom, pri ktorom sa zohľadní nevyhnutný dôverný charakter týchto informácií, možno konštatovať, že preskúmané rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie orgánu verejnej správy prvého stupňa, je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci a v konaní došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej.

57) S prihliadnutím na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 17/2022 zo dňa 13.12.2023 bolo potrebné, aby orgány verejnej správy primeraným spôsobom, pri ktorom sa zohľadní nevyhnutný dôverný charakter spravodajských a operatívnych informácií, oboznámili žalobcu aspoň s podstatou dôvodov, pre ktoré bol v stanovisku Slovenskej informačnej služby vyslovený nesúhlas k udeleniu dlhodobého pobytu, a to za účelom zachovania práva na spravodlivý proces a aby sa žalobca mohol v konaní účinne brániť.

58) Správny súd dodáva, že súdny prieskum zákonnosti žalobcom napadnutých administratívnych rozhodnutí má vo vzťahu k správne konaniu subsidiárnu povahu. Účelom správneho súdnictva nie je odstraňovať procesné vady správneho konania, dopĺňať dokazovanie, či zabezpečovať a vyhodnocovať podklady potrebné pre meritorne rozhodnutie vo veci, namiesto príslušného orgánu verejnej správy. Za daných okolností, spočívajúcich v nepreskúmateľnosti administratívnych rozhodnutí oboch stupňov, spôsobenej aj nedostatočným zistením skutkového stavu veci v dôsledku porušenia práva žalobcu na spravodlivé konanie pred orgánom verejnej správy, správny súd nevzhliadol potrebu doplniť dokazovanie obsahom spisov obsahujúcich utajované skutočnosti tak ako na to poukázal žalovaný. Nie je úlohou súdu v rámci súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného vyabstrahovať utajované informácie pre potreby odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia (vrátane potreby poskytnutia možnosti žalobcovi vyjadriť sa k týmto podkladom rozhodnutia) a tak dopĺňať za orgány verejnej správy administratívne konanie a podklady pre rozhodnutie vo veci samej, pretože to je úlohou orgánov verejnej správy konajúcich o žiadosti žalobcu.

59) Ďalej správny súd považuje za potrebné poukázať aj na to, že orgány verejnej správy v prejednávanej veci v odôvodnení svojich rozhodnutí uviedli, že v tomto prípade je zamietaná len žiadosť žalobcu o dlhodobý pobyt, a že zamietnutie žiadosti o dlhodobý pobyt na území Slovenskej republiky nijako neovplyvní podnikateľské aktivity žalobcu a nakladanie s jeho majetkom, ani rodinný a súkromný život žalobcu, pretože prechodný pobyt na účel podnikania na území Slovenskej republiky zostáva v platnosti a zamietajú sa len žiadosti o udelenie dlhodobého pobytu na území Slovenskej republiky (žalobca mal v čase, kedy prebiehalo administratívne konanie, udelené oprávnenie na prechodný pobyt na účely podnikania). Zároveň bolo uvedené, že žalobca sa nevyhŕtuje, nezakazuje sa mu pobyt na území Slovenskej republiky a nijako ho toto rozhodnutie neobmedzuje na slobode pohybu a pobytu, pretože ide len o zamietnutie žiadosti o dlhodobý pobyt. V tejto časti je rozhodnutie určitým spôsobom zmätočné, pretože nie je zrejmé, prečo ak žalobca podľa orgánov verejnej správy oboch stupňov predstavuje určité bezpečnostné riziko pre Slovenskú republiku a nebol mu preto udelený súhlas s dlhodobým pobytom, tak na druhej strane orgány verejnej správy akceptovali, že sa na území Slovenskej republiky mohol zdržiavať na účely realizácie jeho oprávnenia na prechodný pobyt.

60) Pokiaľ žalobca namietal, že nesúhlasné stanovisko Slovenskej informačnej služby nebolo doručené v lehote podľa § 125 ods. 6 Zákona o pobyte cudzincov, tak táto skutočnosť podľa názoru správneho súdu neznamena, že stanovisko bolo získané nezákonne, prípadne že je neplatné. V kontexte uvedeného správny súd konštatuje, že zákonodarca napríklad v § 56 písm. a) zákona o pobyte cudzincov stanovil, že policajný útvar dlhodobý pobyt zruší, ak zistí, že štátny príslušník tretej krajiny získal dlhodobý pobyt podvodným spôsobom. Zákonodarca teda pre prípad dodatočného zistenia podvodného konania zo strany žalobcu (napr. aj na základe zistení zo strany Slovenskej informačnej služby) pri získaní dlhodobého pobytu stanovil policajnému útvaru povinnosť, aby takýto trvalý pobyt zrušil.

61) Ohľadom návrhu žalobcu na spojenie vecí s konaním vednom na tunajšom súde pod sp. zn. 1S/43/2023 vo vzťahu k jeho dcére C. C. správny súd konštatuje, že tento návrh zamietol, keďže nezhliadol dôvod pre spojenie vecí z dôvodu hospodárnosti konania. Je pravdou, že sa v spomínanom konaní taktiež jedná o posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, avšak vo vzťahu k inému rozhodnutiu, ktorým bolo zamietnuté odvolanie dcéry žalobcu voči rozhodnutiu orgánu verejnej správy prvého stupňa, ktorý žiadosť menovanej na dlhodobý pobyt zamietol, pričom tak učinil na podklade žiadosti a podkladov odlišných od tých, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie o žiadosti žalobcu v prejednávanej veci.

62) Vo vzťahu k návrhu žalovaného na prerušenie súdneho konania v súvislosti s nálezom Ústavného súdu SR pod sp. zn. PL ÚS 17/2022 správny súd konštatuje, že keďže predmetom ústavného prieskumu neboli ustanovenia týkajúce sa zamietnutia žiadosti o dlhodobý pobyt z dôvodu existencie dôvodného podozrenia, že štátny príslušník tretej krajiny ohrozí bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok (§ 54 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov), ako ani ustanovenie § 125 ods. 6 zákona o pobyte cudzincov aplikované v napadnutom rozhodnutí správny súd návrh žalovaného na prerušenie konania vyhodnotil ako nedôvodný a preto ho zamietol.

63) Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností správny súd rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie orgánu verejnej správy prvého stupňa zrušil podľa § 191 ods. 1 písm. d), e) a g) SSP a vec podľa § 191 ods. 4 SSP vrátil orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie, pričom tento je v ďalšom konaní viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku (§ 191 ods. 6 SSP).

64) V rámci ďalšieho postupu v konaní preto orgán verejnej správy prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia žalobcovi poskytne súhrnné a všeobecné informácie z ktorých pri svojom rozhodnutí vychádzal, bez toho aby ich konkretizoval avšak tak, aby bolo dostatočne zrejmé a preskúmateľné ako tieto informácie spracoval a vyhodnotil za účelom rozhodnutia v otázke udelenia dlhodobého pobytu žalobcovi na území Slovenskej republiky, náležite pritom zohľadňujúc aj dosah na súkromný a rodinný život žalobcu. V prípade, že zistí, že žalobca predstavuje pre Slovenskú republiku bezpečnostné riziko, aby v zákonom prípustnej miere ozrejmil aspoň všeobecné informácie o aktivitách zo strany žalobcu v ktorých bezpečnostné riziko spočíva.

65) Žalobca bol v konaní pred správnym súdom úspešný, preto mu správny súd priznal právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania podľa § 167 ods. 1 SSP. O výške trov konania rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 175 ods. 2 SSP.

66) O trovách spojených s tým, že žalobca konal vo svojom materinskom jazyku rozhodol správny súd tak, že ich znáša štát, a to v súlade s § 54 ods. 2 SSP, ktoré je odzrkadlením ústavného práva žalobcu na tlmočníka podľa § 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

Toto rozhodnutie prijal senát Správneho súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Správneho súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech, pričom ju musí podať v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia.

Kasačná sťažnosť sa podáva na tunajšom súde. Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený vyššie pod písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť:

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti. Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Kasačnú sťažnosť je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.